

VREDESACTIE

Aanbevelingen bij het nieuwe wapenhandeldecreet

Vlaanderen moet in haar nieuwe wapenhandeldecreet een goed evenwicht vinden tussen economie en enerzijds en mensenrechten en conflictpreventie anderzijds.

De richtlijn 2009/43/EG liberaliseert weliswaar de intra-Europese handel in defensiegerelateerde goederen, maar dit sluit geen controle op eindgebruik uit. Bij de omzetting van de richtlijn kunnen verschillende beleidskeuzes gemaakt worden. Naar ons aanvoelen helt de balans in het regeringsontwerp andermaal veel te ver over naar een louter economische benadering.

Met het voorliggende ontwerpdecreet zal het grootste deel van het in Vlaanderen geproduceerde defensiegerelateerde materiaal Vlaanderen verlaten zonder toetsing aan de criteria m.b.t. mensenrechten en conflictpreventie en zelfs zonder dat de eindgebruiker gekend is.

Het creëren van deze situatie is een beleidskeuze! Met name de keuze om Pontius Pilatus te spelen. Er kan ook voor gekozen worden om meer zicht te houden op wat gebeurt met de Vlaamse export. We vragen het Vlaamse parlement dan ook om haar verantwoordelijkheid te nemen.

Het evenwicht tussen economische overwegingen en conflictpreventie en bescherming van mensenrechten is in België altijd een heikel punt geweest. Voor de federalisering van de wapenwet kunnen we stellen dat de criteria in de wapenhandelwetgeving amper werden toegepast en dat economische motieven de overhand hadden. In praktijk kwam men daar nog vaak mee weg door de quasi onbestaande transparantie.

Zulk een beleid komt neer op een exportbeleid dat afgestemd is op datgene waarmee men weg mee komt, m.a.w. wat men verborgen en uit het publieke oog kan houden. De schandalen die toch naar boven komen, bepalen dan de grenzen van het exportbeleid.

Voor de industrie kan zo'n soepel beleid in het duister voordelig lijken, meer contracten zijn mogelijk, maar het is geen stabiel beleid. Wel één waarvan de grenzen schoksgewijs veranderen, naargelang de politieke commotie ten gevolge van schandalen.

Een stabiel beleid, dat voor de industrie voorspelbaar en voor de bevoegde minister geen vergiftigd geschenk is, bestaat uit een brede controle op het eindgebruik, strikt toegepaste criteria en transparantie over de vergunningen. Als er iets is dat voor een betere naleving van de wapenhandelwetgeving gezorgd heeft, dan is het de grotere transparantie die door minister Moerman werd ingevoerd. Het impliceert af en toe een contract minder, maar ook geen plotse verrassingen.

Onze indruk is dat in dit ontwerp toch weer voor handel buiten de publieke zichtbaarheid wordt gekozen. Op het vlak van transparantie en criteria worden dan wel verbeteringen aangebracht ten aanzien van de huidige wetgeving, het probleem is vooral dat het grootste deel van de huidige handel in defensiegerelateerde goederen aan deze controle onttrokken wordt. Het is dan wachten op de volgende minister die zoals Rudy Demotte met schaamrood moet komen vertellen dat het zo niet bedoeld was.

Verscheidene Vlaamse politici maken graag een verwijt naar de Waalse politiek, maar vergeten dat er ook voor eigen deur geveegd mag worden.

We overlopen eerst de pijnpunten m.b.t. controle op de Vlaamse wapenhandel. Vervolgens overlopen we enkele gemiste kansen om een bijdrage te leveren aan de strijd tegen de illegale wapenhandel.

A. controle op de Vlaamse wapenhandel.

1. controle op eindgebruik bij de algemene vergunningen

In het nieuwe systeem van vergunningen voor uitvoer van defensiegerelateerd materiaal wordt het oude systeem, waarbij voor elke uitvoer een aparte vergunning vereist was, voor wat de handel binnen de EU betreft vervangen door 3 soorten vergunningen: de algemene, de globale en de individuele vergunning.

De algemene vergunning, bedoeld voor de defensie-industrie, wordt eigenlijk een soort reglementering waarbij aan bepaalde categorieën van gebruikers (in praktijk de Vlaamse bedrijven actief op de defensiemarkt) de toelating gegeven wordt om aan bepaalde categorieën van bestemmingen bepaalde goederen te leveren. Hiervan moet op voorhand geen vergunning meer gevraagd worden en er wordt dus geen toetsing gedaan van het eindgebruik aan de uitvoercriteria. Ook wordt er geen melding van uitvoer gedaan worden bij de overheid. De enige verplichtingen van de bedrijven zijn een melding bij het eerste gebruik dat van de algemene vergunning gemaakt wordt en vervolgens een register bijhouden waarin de overheid de naleving van de reglementering kan nagaan.

Probleem is dat in die registers enkel de onmiddellijke bestemmingen opgenomen worden. Informatie over eindgebruikers zal er niet in te vinden zijn. De overheid verliest zo ook elk zicht op waar het grootste deel van het in Vlaanderen geproduceerd defensiegerelateerd materiaal naartoe gaat. Daarmee wordt ook een bijsturend beleid onmogelijk wanneer dat materiaal uiteindelijk op problematische bestemmingen zou belanden.

Zo zouden de beslissingen die de laatste jaren getroffen zijn m.b.t. het beperken of on hold zetten van uitvoer naar Israël of het Midden-Oosten veel moeilijker uitvoerbaar zijn. Ook wordt de deur opengezet voor ontwijkingsmaneuvers via de lidstaat met de zwakste controle.

De richtlijn laat daarentegen toe dat aan die algemene vergunningen bijkomende voorwaarden gekoppeld worden, die door de bestemmingen van de goederen nageleefd moeten worden. Zo kan opgelegd worden dat voor wederuitvoer uit de EU eerst toestemming gevraagd moet worden aan de Vlaamse overheid. Een lichtere voorwaarde is het opleggen van een meldingsplicht bij wederuitvoer uit de EU.

Zulk een meldings- of informatieplicht is een minimale administratieve last en houdt geen uitvoerbeperking in. Het creëert wel de mogelijkheid om als Vlaamse overheid zicht te blijven houden op wat gebeurd met in Vlaanderen geproduceerd defensiegerelateerd materiaal. In die zin is het een essentieel beleidsinstrument.

Een toestemmingsvereiste, zoals voorzien in het Groen-voorstel, is vanuit ons oogpunt een nog betere oplossing. Je kan er problemen mee voorkomen voor ze zich stellen. We horen ook de kritiek van de industrie als dat zo'n instrument een te grote beperking zou zijn als een bedrijf op toestemming moet wachten van verschillende EU-lidstaten. Een informatieverplichting, die geen obstakel is voor wederuitvoer, kan dan een mogelijke oplossing bieden. Het levert de nodige informatie om in geval van problemen het beleid bij te kunnen sturen en bv. bepaalde producten tijdelijk onder individuele vergunning te plaatsen.

Dit probleem kan ook bestaan bij globale en individuele vergunningen. Hier is een controle op het eindgebruik voorzien tot op het moment van de beslissing over de vergunning, maar daarna verdwijnt in bijna alle gevallen verdere opvolging. Slechts in uitzonderlijke gevallen, zoals bij gevoelige goederen met een land van eindgebruik buiten de EU of NAVO, is een toestemmingsvereiste bij wederuitvoer voorzien (art. 19 §3 tweede lid).

Die gevoelige goederen (tanks, pantserwagens, gevechtsvliegtuigen, ...) betreffen allemaal producten die niet in Vlaanderen geproduceerd worden. Maar wel de onderdelen ervoor! Deze bepaling is bijgevolg zo ingeperkt dat het louter window-dressing wordt.

Ook bij deze vergunningen is een informatieverplichting bij wederuitvoer uit de EU een eenvoudig antwoord.

De nieuwe richtlijn liberaliseert de Europese defensiemarkt, maar de omzetting ervan laat ruimte voor verschillende beleidskeuzes. De richtlijn omzetten op zodanige wijze dat door gebrek aan informatie geen bijstellingen van het beleid meer mogelijk zijn, is er één maar wel geen verstandige. Helaas is dit

de beleidskeuze die nu in het ontwerpdecreet vervat zit. Een andere beleidskeuze is zorgen voor voldoende informatiedoorstroming opdat de Vlaamse overheid in staat is om bij te kunnen sturen. Europese samenwerking is niet hetzelfde als blind vertrouwen. Het wapenexportbeleid is geen louter economische aangelegenheid, maar moet ook een beleidsinstrument voor bescherming van mensenrechten en conflictpreventie zijn.

2. Catch-all en lijst van aan controle onderworpen materiaal

Het tweede pijnpunt is dat de Vlaamse regering de toepassing van de catch-all bepaling sterk wil inperken en zo potentieel de helft van de huidige uitvoer uit het vergunningsstelsel haalt. Over die catch-all bepaling worden veel mythes verkocht over allerlei gewone verbruiksgoederen waarvoor een vergunning aangevraagd moet worden. Wie de verslagen op de website van de dienst Controle Strategische Goederen nakijkt, zal zien dat het in praktijk meestal gaat om: visualisatieschermen, luchthavenverlichting, telecommunicatieapparatuur. Laat duidelijk zijn dat we geen problemen hebben met het vrijstellen van yoghurt en wc-potten van vergunningsplicht. Maar ook dat we de rest van het vernoemde materiaal terecht onder de controle vinden vallen.

In de oude wet werd een 'catch-all' of vangnetbepaling geformuleerd waarbij goederen die niet onder de militaire lijst vallen (voorzien via de richtlijn en voortkomend uit de Wassenaar-overeenkomst) maar die een militaire eindgebruiker hebben, toch aan de vergunningsplicht onderworpen werden. Via deze catch-all werden ook bijkomende categorieën van te controleren goederen gecreëerd.

In het ontwerpdecreet is een anders geformuleerde bepaling opgenomen, die losgekoppeld is van de militaire eindgebruiker (definitie ander voor militair gebruik dienstig materiaal in art 2, 2°).

Verontrustend vinden wij dat uit de opmerkingen van de Vlaamse regering naar aanleiding van de adviezen blijkt, dat ze een hele reeks goederen uit de toepassingsgebied van de catch-all wil halen, door het toepassingsgebied daarvan sterk in te perken.

Eenzijds is in het nieuwe decreet enkel de optie voorzien om een lijst van materiaal voor ordehandhaving op te stellen. Verder stelt de Vlaamse regering dat het onzinnig is om bepaalde goederen systematisch onder de catch-all te plaatsen. Eveneens wordt gesteld dat de inventaris van goederen die nu onder de catch-all vallen op geen enkele manier indicatief is voor de toepassing onder het nieuwe decreet.

De draagwijdte van deze bemerkingen moet bevestigd worden. Blijven de schermen, telecommunicatie-apparatuur, ... onder de catch-all of is de regering van plan om de catch-all niet meer op deze producten toe te passen?

Het gaat hier wel degelijk om specifiek voor de militaire markt ontwikkelde producten. Barco mag dan wel een grotendeels civiel bedrijf zijn, het ontwikkelt en produceert ook een reeks producten specifiek voor de militaire markt:

bv. speciaal versterkte schermen voor militaire toepassingen zoals Patriot-installaties, pantserwagens van MBDA, controle-installaties voor Predator UAV's, onderzeeërs, radarinstallaties op schepen, besturingssystemen in militaire helikopters en vliegtuigen.

Dergelijke producten moeten aan controle onderworpen blijven.

De regering stelt dat het moeilijk te verantwoorden is om goederen die internationaal niet op de militaire lijst staan toch Vlaams te controleren. Deze stelling holt de catch-all echter volledig uit en miskent de hoedanigheid van de internationale controleregimes. De internationale lijst is de lijst waartoe ieder aan het Wassenaar Agreement deelnemend land zich verplicht om ze te controleren, maar het is op geen enkele wijze een verplichting om de controle daartoe te beperken. In andere EU-lidstaten gaat men ook extra toevoegingen vinden. Bv in Frankrijk civiele helikopters.

De nieuwe definitie betreft de aard van de goederen. Wat maakt het onmogelijk om hiervan systematisch toepassing te maken voor bepaalde goederen? De aard van de definitie leent zich juist veel meer om systematisch bepaalde categorieën van goederen onder controle te plaatsen.

Daarbij komt dat de Vlaamse regering ook het initiatief kan nemen om extra items op de Wassenaarlijst en de Europese lijst te zetten. Het creëren van een level playing field hoeft niet enkel nivelleren naar beneden te betekenen, het kan ook in omgekeerde richting.

Het Vredesinstituut stelt voor om enerzijds in het decreet de opstelling van een lijst van extra aan de vergunningsplicht onderworpen goederen voorzien, naast een catch-all die dient om uitzonderlijke

gevallen (bv door nieuwe technologische ontwikkelingen) aan controle te onderwerpen. Een andere optie is het werken met een algemene definitie in de regelgeving en als beleidsinstrument een indicatieve lijst ter informatie aan het bedrijfsleven gebruiken.

Voor Vredesactie zijn beide methodes verdedigbaar, zolang er maar een voldoende breed palet aan goederen aan effectieve controle wordt onderworpen. Even belangrijk als de methode is dus de vraag aan de Vlaamse regering hoe ze dit in praktijk wil brengen. Als er sprake is van een inperking van de controle, dan wordt dit best geamendeerd. Indien het antwoord is dat die producten inderdaad niet meer onder de catch-all vallen of bij een onduidelijk antwoord, dan moeten garanties gevraagd worden en eventueel een amendement ingediend worden om de militaire gebruiker opnieuw in de definitie op te nemen.

3. De uitvoer van diensten en intellectuele eigendomsrechten en de productie onder licentie

Een ontsnappingspiste aan de controle op wapenhandel is de productie in het buitenland van hier ontwikkeld defensiegerelateerd materiaal. Gekend voorbeeld is de FN-munitiefabriek in Kenya. Maar recent is er ook het problematisch geval van de door Barco ontwikkelde vluchtsimulator bestemd voor het Israëlische leger. Productie zou gebeuren in de VS, maar ook vanuit België werden diensten verleend. Zo staat het prototype van deze vluchtsimulator in Kuurne en maakten afgevaardigden van het Israëlische leger daar een milestone review op basis waarvan het contract werd gegund.

Zulk een vluchtsimulator is vergunningsplichtig onder de categorie ML14, oefenmaterieel, maar zou, als ze rechtstreeks uit België uitgevoerd werd, nooit een vergunning krijgen zolang het huidige beleid voortgezet wordt om geen goederen te leveren met als eindgebruiker het Israëlisch leger. Uit het antwoord van minister-president Peeters tijdens de bespreking van het halfjaarlijkse rapport 2011 valt af te leiden dat volgens hem er geen probleem is zolang er geen goederen fysiek uit België naar Israël worden uitgevoerd. Deze houding laat de deur wagenwijd open voor allerlei uitwijkmaneuvers en is volgens ons ook niet in overeenstemming met de wetgeving.

In de militaire lijst is de categorie ML22 voorzien, die aan de controle onderwerpt:

"Technologie", zoals hieronder:

a. "technologie" anders dan omschreven in ML22.b, welke "noodzakelijk" is voor de "ontwikkeling", "productie" of het "gebruik" van goederen bedoeld in de de gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen.

b. "Technologie" zoals hieronder:

1. "technologie" die "noodzakelijk" is voor het ontwerpen van, het samenstellen van onderdelen tot, en de bediening, het onderhoud en de reparatie van complete installaties voor de productie van goederen bedoeld in de gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen, zelfs indien de onderdelen van dergelijke productie- installaties niet onder de vergunningplicht vallen;

...

Verder wordt technologie gedefinieerd als:

specifieke informatie die nodig is voor de "ontwikkeling", "productie" of het "gebruik" van een product. De informatie is in de vorm van technische gegevens of technische bijstand.

technische noten.:

1. 'Technische gegevens' kunnen onder meer bestaan uit blauwdrukken, tekeningen, schema's modellen, formules, tabellen, technische ontwerpen en specificaties, handboeken en instructies, in geschreven vorm of vastgelegd op andere media of apparaten zoals schijf, magneetband, leesgeheugens (rom's).

2. 'Technische 'bijstand' kan zijn in de vorm van instructie, vaardigheden, opleiding, praktijkkennis, advies e.d. en kan gepaard gaan met de overdracht van "technische gegevens".

Ontwikkeling wordt gedefinieerd als: Dit bestrijkt alle fasen voorafgaand aan serieproductie, zoals ontwerp, ontwerponderzoek, ontwerpanalyse, ontwerpideeën, assemblage en testen van prototypen, proefproductieplannen, ontwerpgegevens, het vertalen van ontwerpgegevens in een product, ontwerp van configuraties, integratieontwerp, opmaak.

Hieruit zouden we kunnen concluderen dat dit soort van uitvoer van diensten en intellectuele eigendomsrechten ook vergunningsplichtig is.

Anderzijds zijn vergunningen onder de categorie ML22 pas sinds 2010 terug te vinden in de wapenhandelverslagen van de Vlaamse regering. Daarvoor werd hier waarschijnlijk niet op gecontroleerd. Zo is geen vergunning terug te vinden voor de Barco-vluchtsimulator.

Dit doet behoorlijk wat vragen rijzen over hoe de controle op deze categorie ML22 wordt toegepast. Valt productie onder licentie (=uitvoer van intellectuele eigendomsrechten) en het leveren van diensten zoals technische bijstand onder ML22 of niet? Valt dit nu en in het nieuwe decreet onder de vergunningsplicht?

Om alle twijfels hierover weg te nemen, lijkt het ons aangewezen om de definities uit de Europese regelgeving, zoals technologie, technische bijstand en ontwikkeling in het decreet op te nemen. Het Groen-voorstel doet dit via de definitie van 'ander voor militair gebruik dienstig materiaal' (de catch-all). Een andere optie is door er in de definitie van defensiegerelateerde goederen naar te verwijzen. Het voorbeeld van de Barco-vluchtsimulator toont volgens in elk geval de noodzaak aan om de controle ruim op te vatten.

4. Transparantie en verslaggeving aan het parlement

De verslaggeving aan het parlement is beter uitgewerkt in het ontwerp van decreet tegenover de huidige wetgeving, maar blijft toch achter op de huidige praktijk. Is het de bedoeling om in de toekomst voor een beperktere verslaggeving dan nu te zorgen?

Eenzijds wordt de maandelijks verslaggeving via het internet niet opgenomen in het decreet;

Anderzijds blijft de informatie die gegeven wordt te beperkt om een efficiënte parlementaire controle toe te laten. Zo is het opvallend is dat bij de verstrekte informatie over het gebruik van de algemene vergunningen geen vermelding van landen wordt gemaakt, terwijl die zelfs in de beperkte rapportering door de EU (de COARM-rapporten) vermeld staan.

Bij de algemene vergunningen is er eveneens geen vermelding van het land van eindgebruik. In het huidige ontwerp logisch gezien er niet naar gevraagd wordt. Onze aanbeveling is voor een manier te zorgen dat die vraag toch gesteld wordt (informatieplicht) en die informatie dan ook in de verslaggeving op te nemen.

Tevens mag het werken met categorieën en verbergen van identiteiten wat betreft de industrie in vraag gesteld worden. Een waarnemer uit het industriële veld weet onmiddellijk om welke bedrijven het gaat, gezien het geheel van producenten van defensiegerelateerde producten en aanverwanten in Vlaanderen klein is. Commerciële geheimen worden hier niet mee verborgen. Wel wordt de handelsactiviteit zo aan de aandacht van parlementairen en publiek onttrokken. Een wapenhandelbeleid met democratische legitimiteit is er pas bij voldoende transparantie. Dit argument geldt ook voor de omschrijving van de goederen.

Zoals eerder gezegd is de publieke controle op het wapenhandelbeleid in de praktijk één van de belangrijkste instrumenten om excessen te voorkomen.

In dezelfde lijn ligt de vraag naar een extra stok achter de deur om politieke willekeur te voorkomen: een vorderingsrecht voor vredesorganisaties. Dit zorgt ervoor dat in geval van exces voor een externe gerechtelijke toetsing gezorgd kan worden.

B. Strijd tegen de illegale wapenhandel

De volgende punten raken de Vlaamse defensie-industrie niet. Het zijn wel belangrijke stappen in de bestrijding van illegale wapenhandel, die ook internationaal afgesproken of aanbevolen worden.

1. Controle op transit van defensiegerelateerd materiaal

Momenteel ontsnappen goederen die door België getransporteerd worden maar niet overgeladen

worden (m.a.w. van transportmiddel veranderen) aan elke controle. Dit omdat ze niet onder de Europese douanewetgeving vallen.

Nu is douanewetgeving in de eerste plaats fiscale wetgeving, terwijl de motivatie voor de controle van defensiegerelateerde goederen er één is om een beleid m.b.t. conflictpreventie uit te bouwen. De wapentrafiëken enkele jaren geleden via de luchthaven van Oostende, o.m. door de beruchte wapenhandelaar Victor Bout, geven aan dat zo'n controle ook in Vlaanderen een bestaansreden heeft. Vredesactie pleit daarom voor het opleggen van een meldingsplicht op deze nu ongecontroleerde transit of doorvoer zonder overlading, net als in Nederland.

De terminologie is soms verwarrend. Vooral omdat de term doorvoer vaak op verschillende manieren gebruikt wordt. Soms wordt doorvoer gebruikt als verzamelterm ongeacht de bewerking die het materiaal hier ondergaat. In de verschillende voorstellen wordt doorvoer gebruikt zoals in de douanewetgeving, en dan betreft het enkel de goederen waarbij overlading plaatsvindt. We gebruiken hier de term transit voor dit soort transport zonder overlading, net als in het eerste voorontwerp en in het Groen-voorstel.

Verschillende internationale beleidsdocumenten bepleiten controle op vervoerders als instrument tegen de verspreiding van lichte wapens en illegale wapenhandel. Zo kan onder meer verwezen worden naar:

- VN Veiligheidsraad resolutie 1540
- OVSE Best Practices to Prevent Destabilizing Transfers of Small Arms and Light Weapons through Air Transport 2008
- Wassenaar Agreement: Best Practices to Prevent Destabilising Transfers of Small Arms and Light Weapons (SALW) through Air Transport 2007

In Nederland wordt bij transit een meldingsplicht opgelegd en deze meldingen worden ook in de publieke rapportering opgenomen. Dit bewijst dat zo'n controle uitbouwen niet onmogelijk is.

In het eerste voorontwerp was de controle op transit opgenomen, maar gebrekkig uitgewerkt. In het huidige ontwerp is de controle op de transit weer verdwenen met als argument geen bijkomende administratieve lasten op te willen leggen.

Dit laatste is een zwak argument om niet te controleren. De luchtvaartveiligheidsreglementering legt in heel wat gevallen reeds een vergunningsplicht op (in praktijk bij het federale Bestuur der luchtwegen). Verder voorzagt de wet van 5 augustus 1991 reeds een verplichting om bij uitvoer en doorvoer uit België alle volgende bestemmingen te overhandigen voor vertrek wat betreft scheep- en luchtvaart. Het doorsturen van de ladinglijsten aan de Vlaamse overheid kan bijgevolg moeilijk als een zware extra administratieve verplichting aanzien worden.

De controle op de transit wordt best terug opgenomen, maar dan in een juridisch sterkere uitwerking. De uitwerking in het eerste voorontwerp was heel gebrekkig, via een opname in de rapporteringsverplichting. Op deze manier werd de praktische uitwerking volledig afhankelijk gemaakt van afspraken met de federale overheid. Verder levert dit ook problemen op om deze informatie te gebruiken in de rapportage, aangezien het gebruik ervan beperkt is tot de finaliteit waarvoor ze verzameld is (douane).

Om zelfstandig deze informatie te kunnen gebruiken moet de meldingsplicht een eigen juridische basis in het decreet krijgen. Op zich is er geen bezwaar om de praktische uitwerking in samenwerking met de federale overheid te doen, maar dit mag geen beletsel zijn om zelfstandig een informatieplicht op te leggen wanneer dit betere resultaten oplevert.

2. Tussenhandel

Een groot probleem is dat dit decreet de tussenhandel niet regelt.

Als tussenpersoon wordt beschouwd een ieder die, tegen een vergoeding of om niet, de voorwaarden creëert voor het sluiten van een overeenkomst met als voorwerp het verhandelen, de uitvoer of de levering in het buitenland of het met dat doel voorhanden hebben van wapens, munitie of speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie, ongeacht de herkomst en de bestemming van de goederen en ongeacht of zij op het Belgische grondgebied komen, of die een dergelijke overeenkomst sluit wanneer het vervoer door een derde wordt verricht. (art. 10 van de federale wet van 5 augustus 1991)

In de federale wet staat een erkenning van tussenhandelaars, maar hun activiteiten worden daarna niet meer gecontroleerd. Dit maakt de controle op tussenhandel tot een lege doos. Zowat alle VN en EU-beleidsstukken i.v.m. illegale wapenhandel bevelen de controle op de activiteiten van tussenhandelaars aan. Het Vredesinstituut heeft 2 degelijke studies hierover gepubliceerd.

In zowat de hele EU wordt momenteel ofwel de tussenhandel reeds gecontroleerd, of is er wetgeving in de maak om dit te doen. Een overzicht van die wetgeving vindt u in bijlage bij de COARM-rapporten.

Slechts 1 land doet dat niet: België.

De inertie wat tussenhandel betreft, zal van België een leemte in de Europese controle op tussenhandelaars maken.

Het huidige decreet neemt de gelegenheid niet te baat om deze lacune op te vullen. Blijkbaar wordt er vanuit gegaan dat dit geen Vlaamse bevoegdheid is. Dit is vreemd gezien de controle voor tussenhandel in dual use-producten, geregeld in een EU-verordening, bij overleg tussen de federale overheid en de gewesten wel op het regionale niveau gelegd is. Het meest logische zou zijn om de controle op de tussenhandelsactiviteiten te laten gebeuren door hetzelfde niveau dat ook de eigenlijke export controleert.

De behoorlijk manke regionalisering van de bevoegdheden m.b.t. wapenhandel maakt het er inderdaad niet gemakkelijk op, maar het is ook niet onmogelijk. Het Groen-voorstel daarentegen zorgt wel voor een consequente implementatie.

Dit bijwerken via een amendement is waarschijnlijk ondoenbaar, omdat het een fundamentele verruiming van het decreet betekent. Maar de Vlaamse regering spreekt zich best uit over hoe ze hiermee omgaat. Een duidelijke afspraak maken tussen de regionale en de federale overheden over de werkverdeling is daarbij een must.

De Vlaamse regering heeft dus nog een opdracht: een goede regeling voor tussenhandel uitwerken! Er gewoon over zwijgen, zoals nu in het regeringsontwerp is geen optie. Aan het Vlaams Parlement om de Vlaamse regering deze opdracht te geven.